

Ny seniorpension: Nedslidte skal have adgang til tidlig pension

I dag er utrygheden for stor for nedslidte seniorer. Den seniorførtidspension, som skulle værne nedslidte seniorer, er for rigid, og derfor virker den ikke efter hensigten. Derfor vil Radikale Venstre skabe tryghed for, at alle, der er for nedslidte til at passe deres job, kan komme tidligt på pension. Det sker gennem en samlet omlægning af pensionsystemet, hvor seniorførtidspensionen erstattes med en ny lempeligere ordning.

Ny seniorpension med tidlig pension for nedslidte

Alle skal kunne føle sig trygge og ikke skulle bekymre sig om, hvad der sker, hvis de ikke kan arbejde helt til pensionsalderen. Det er vigtigt for Radikale Venstre. Der er mennesker, som i dag er for dårligt stillet, hvis de er nedslidte og har brug for at trække sig tilbage før pensionsalderen. Den gældende seniorførtidspension er for restriktiv og giver ikke den tilstrækkelige mulighed og tryghed for nedslidte seniorer. Siden ordningen blev indført i 2014 har kun 1.285 personer fået tilkendt seniorførtidspension. Det er markant færre end forventet, da ordningen blev indført.

Der er derfor brug for, at seniorførtidspensionen erstattes af muligheden for at kunne gå tidligt på pension, hvis man er for nedslidt til at passe sit job. Konkret foreslår Radikale Venstre følgende:

1. En ny **seniorpension**, som tildeles efter ansøgning til personer med fem år eller mindre til folkepensionsalderen, hvis der er dokumenteret varigt og betydeligt tab af arbejdsevne i forhold til deres nuværende job. Der skal ikke være langvarige forløb med afprøvning af andre jobfunktioner eller brancher. Dermed er det en lempelse sammenlignet med seniorførtidspension.
2. For de nedslidte seniorer, som gerne vil blive på arbejdsmarkedet, men ikke kan arbejde på fuld kraft, skal man have ret til at blive visiteret til et fleksjobordningen eller komme i ressourceforløb. Opfylder man kriterierne til at gå tidligt på pension, skal man altså ikke igennem en arbejdsprøvning mv. for at komme i betragtning til fleksjob. Det skal dog ikke afholde seniorer fra at have adgang til arbejdsprøvnings, hvis det er det senioren ønsker.

Radikale Venstre vil droppe seniorførtidspensionen, fordi den ikke har kunnet dække behovet. Vi sigter mod en seniorpensionsordning, der skal omfatte ca. 1.000 personer om året og dermed lidt flere end det omfang seniorførtidspensionen var tiltænkt, men til gengæld aldrig nåede i nærheden af. Det vil koste ca. 1 mia.kr årligt, når den nye ordning er fuldt indfaset. Vi afsætter dog af forsigtighedsgrunde en pulje på to mia. kr. i det tilfælde, at tilgangen måtte blive større. Ordningen finansieres indenfor den samlede omlægning af pensionsalderen, hvor de, der kan og ikke har varigt nedsat arbejdsevne, skal arbejde lidt længere.

Dem, der lever længe, kan også arbejde lidt længere

Generelt tegner der sig dog et positivt billede af danskernes seniorliv. Vi lever ikke bare længere, vi lever endnu længere end antaget for bare få år siden – og heldigvis er langt de fleste også mere friske og raske i seniorlivet. Fordi levealderen er steget hurtigere end antaget, kan danskere, der går på pension i dag regne med op mod 18 år på pension. Det er noget længere tid end forudsat i Velfærdsaftalen fra 2006 og Tilbagetrækningsreformen fra 2011, der bygger på en forventning om 14,5 år på pension i gennemsnit. Det udfordrer økonomien bag de aftaler, der er lavet.

Derfor er det en reel mulighed at få bedre balance, hvis vi beder dem, der er raske og rørige om at dele bare lidt af den ekstra levetid med deres kolleger på arbejdspladsen. Ellers udhuler udgifterne til pension til de raske seniorer vores muligheder for at hjælpe dem, der har behov for tidligere tilbagetrækning. Samtidig vil vi også kunne investere i bedre tilbud og uddannelse til børn og unge.

Derfor foreslår vi, at den aftalte folkepensions- og efterlønsalderen indføres et halvt år tidligere end ellers aftalt, så pensionsalderen hæves med et halvt år fra den 1. januar 2025 – fra 67 til 67,5 år. Det betyder, at raske og rørige lønmodtagere født i 1958 eller derefter kan se frem til at blive seks måneder længere på arbejdsmarkedet. Lønmodtagere født i 1957 eller før bliver ikke berørt af ændringen. Efterlønsalderen forhøjes tilsvarende med et halvt år, så alle generationer opnår samme efterlønsperiode som under gældende regler.

Forhøjelsen af folkepensions- og efterlønsalder ventes at øge beskæftigelsen med ca. 12-14.000 personer i hhv. 2025 og 2030. Forslaget vil også forbedre de offentlige finanser med 3,7 mia.kr i 2025 og ca. 4,5 mia.kr i gennemsnit fra 2025-2049.

Fakta om de nuværende pensionsordninger

Efterlønsalderen hæves med et halvt år i hvert af årene 2014-19 og igen i 2022 og 2023, så efterlønsalderen er 64 år i 2023. Folkepensionsalderen hæves med et halvt år i årene 2019-22, så folkepensionsalderen er 67 år i 2022. Fra hhv. 2027 og 2030 øges aldersgrænserne for efterløn og folkepension i takt med restlevetiden for 60-årige. Folkepensionsalderen er 67 år fra 2022 indtil 2030, hvor folkepensionsalderen første gang skal levetidsindekseres.

Efterlønsalderen er 64 år fra 2023 indtil 2027, hvor efterlønsalderen første gang skal levetidsindekseres. Dette betyder, at både efterlønnen forhøjes med ét år i 2027 til 65 år og folkepensionen tilsvarende til 68 år. Efterlønsperioden fastholdes uændret på tre år. Seniorførtidspension kan tilkendes til personer med en langvarig og aktuel tilknytning til arbejdsmarkedet, som har under fem år tilbage til pensionsalderen. Betingelserne for at modtage seniorførtidspension er de samme som betingelserne for at modtage førtidspension. Fx skal tabt arbejdsevne være varigt og stort og andre muligheder være afprøvet som fx ressourceforløb og fleksjob.

Siden ordningen blev indført i 2014 har kun 1.285 personer fået tilkendt seniorførtidspension.¹ Da lovforslaget blev fremsat, skønnedes det, at antallet af modtagere af seniorførtidspension ville være knap 900 helårspersoner i 2014 og knap 2.700 helårspersoner i 2015. Tilgangen til ordningen har således været langt mindre end forventet.

¹ <https://www.ft.dk/samling/20171/alm-del/beu/spm/574/svar/1522638/1957440/index.htm>